

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske, realna stopa rasta **bruto domaćeg proizvoda (BDP)**

za 2018. godinu u Republici Srpskoj iznosila je 3,9%. Privredni rast je, u najvećoj mjeri, rezultat rasta u područjima proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, gasom, trgovinom na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala i poljoprivreda, šumarstvo i ribolov dok je Industrijska proizvodnja zabilježila pad.

U periodu od januara do avgusta 2019. godine **industrijska proizvodnja** bilježi prosječan pad od 11,9%. Najveći doprinos ovom smanjenju dalo je smanjenje proizvodnje u prerađivačkoj industriji od 10,4%, prvenstveno zbog smanjene proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih derivata od 95,7%, kao i smanjenja proizvodnje namještaja, kože i proizvoda od kože, te prerade drveta i proizvoda od drveta. U području proizvodnje i snabdijevanje električnom energijom zabilježeno je smanjenje od 18,1%, dok je u području vađenje ruda i kamena smanjenje proizvodnje iznosilo 0,9% usljed smanjenja proizvodnje u oblasti vađenje uglja i lignita (mrkog uglja) od 16,9%, a oblast vađenje ruda metala (željezna ruda, rude i koncentracije aluminijuma) bilježi rast proizvodnje od 20,2%. Ovakvo kretanje industrijske proizvodnje u 2019. godini rezultat je visoke osnovice iz prethodne godine, a posebno u području proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom. Sa druge strane, smanjenje obima industrijske proizvodnje trebalo bi posmatrati u kontekstu slabljenja izvozne tražnje zemalja Evropske unije i CEFTA. Tokom 2018. godine neki od naših glavnih spoljnotrgovinskih partnera (Njemačka i Italija) počeli su da bilježe usporavanje ekonomske aktivnosti i opadajuće, pa čak i negativne stope obima industrijske proizvodnje, što se neminovno odrazilo i na našu, izvozno orijentisanu prerađivačku industriju. U navedenom periodu zabilježeno je smanjenje broja ukupno zaposlenih u industriji od 0,1%, usljed smanjenja broja zaposlenih od 0,8% u prerađivačkoj industriji i 5,7% u vađenju ruda i kamena, dok je u području proizvodnje i snabdijevanje električnom energijom zabilježeno povećanje broja zaposlenih od 8,1%. Promet industrije, u posmatranom periodu, takođe, bilježi smanjenje od 4,1%. Posmatrano po tržištima, promet na domaćem tržištu smanjen je za 1,9%, a promet na inostranom tržištu za 7,0%, a to potvrđuje negativan uticaj kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju.

U periodu od januara do avgusta 2019. Republika Srpska bilježi inflaciju od 0,6%. Najveći **rast cijena**

zabilježen je u odjeljcima Alkoholna pića i duvan (4,0%) usljed povećanja akciza na duvan i duvanske preradevine (od 1. januara 2019. godine) i stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti (3,4%). Iako su svjetske finansijske organizacije prognozirale niže cijene sirove nafte, u Republici Srpskoj, u prvih osam mjeseci 2019. godine, cijene goriva i maziva su više za 4,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Imajući u vidu sve faktore koji utiču na rast cijena, procjenjuje se da će prosječne potrošačke cijene u 2019. godini porasti za 0,9% u odnosu na cijene u prethodnoj godini, dok se u evrozoni, koja je naš značajan spoljnotrgovinski partner, očekuje rast cijena od 1,2%<sup>23</sup>.

**Prosječna plata** nakon oporezivanja u 2018. godini iznosila je 857 KM i u odnosu na 2017. godinu imala je nominalni rast od 3,1%, a uz doprinos inflacije realni rast od 1,9%. U periodu januar-avgust 2019. godine nastavlja se trend rasta prosječne plate nakon oporezivanja, koja iznosi 900 KM. Posmatrano po područjima, najveći nominalni rast plate na godišnjem nivou (poredeći januar-avgust 2019. godine sa istim periodom 2018. godine) zabilježen je u područjima Poslovanje nekretninama 21,7%, Ostale uslužne djelatnosti 18,3% i Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti 18,3%.

**Prosječna penzija** u 2018. godini iznosila je 361 KM, uz nominalni rast od 5,1%. Trend rasta penzija nastavlja se i u 2019. godini, kada je za prvih osam mjeseci isplaćena prosječna penzija u iznosu od 376 KM. Prosječan broj penzionera u 2018. godini iznosio je 260.432 lica sa tendencijom rasta, koji se nastavlja i u prvih osam mjeseci 2019. godine, kada prosječan broj penzionera iznosi 262.936 lica.

Ostvareni obim **spoljnotrgovinske razmjene robe** u Republici Srpskoj je u 2018. godini, iznosio 9,0 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od 7,0% u odnosu na prethodnu godinu. Nominalni rast izvoza iznosio je 7,6%, dok je uvoz rastao po stopi od 6,6%. Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 71,7% i veća je za 0,7 p. p. u odnosu na 2017. godinu, dok je spoljnotrgovinski deficit povećan za 4,1%, odnosno za 57,5 miliona KM. Posmatrajući izvoz proizvoda prema carinskoj tarifi BiH, rastu izvoza najviše je doprinio rast izvoza vještačkog korunda, aluminijum-oksida i aluminijum-hidroksida, koji je vrijednosno veći za 24,6% u odnosu na prethodnu godinu, te rast izvoza električne energije koji je vrijednosno bio veći za 15,7%. Poredeći period januar-avgust 2019. godine sa istim periodom prethodne godine, izvoz je manji za 2,3%, dok je uvoz manji za 9,4%, što je dovelo do veće pokrivenosti uvoza izvozom, koja je iznosila 76,2% i spoljnotrgovinskog deficita od 746,2 miliona KM. Republika Srpska, u posmatranom periodu ostvarila je smanjenje spoljnotrgovinskog deficita u razmjeni sa Srbijom, Njemačkom i Rusijom. Smanjenju spoljnotrgovinskog deficita u razmjeni sa Rusijom posebno je doprinijelo smanjenje uvoza iz Rusije, koje se značajno odrazilo na ukupno smanjenje uvoza u Republici Srpskoj. Sa druge strane, ostvareno je smanjenje suficita u razmjeni sa Hrvatskom, Slovenijom i Austrijom, dok je deficit ostvaren u razmjeni sa Italijom ostao na približno istom nivou. Sve to je dovelo do smanjenja obima spoljnotrgovinske razmjene u Republici Srpskoj od 6,5%. Ovakva kretanja u spoljnotrgovinskoj razmjeni, u 2019. godini, odražavaju kretanja u proizvodnom sektoru Republike Srpske i posljedica su slabljenja izvozne tražnje u zemljama Evropske unije usljed usporavanja ekonomske aktivnosti.

Vrijednost ostvarenih **investicija** u stalna sredstva u Republici Srpskoj u 2018. godini, iznosila je 1.879,5 miliona KM, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje od 16,5%. Posmatrano prema tehničkoj strukturi, ostvareno je povećanje investicija u Građevinske objekte i prostore

(26,8%) i u Mašine, opremu i transportna sredstva (8,4%), dok je nešto niže ostvarenje investicija u ostale investicije (-7,5%). Prema djelatnostima investitora, a uzimajući u obzir učešće pojedine djelatnosti u ukupnim investicijama, najveći rast investicija zabilježen je u oblasti djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada i poslovanje nekretninama, kod kojih su stope rasta veće od 200%, te u oblastima javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje (25,6%) i informacije i komunikacije (56,0%). Pad investicija u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je u područjima: prerađivačka industrija; poljoprivreda, šumarstvo i ribolov; vađenje ruda i kamena i građevinarstvo.

Prema podacima Centralne banke BiH, u 2018. godini, u Republici Srpskoj su evidentirana **neto strana ulaganja**

u iznosu od 316,8 miliona KM, što predstavlja povećanje u odnosu na iznos stranih investicija za 2017. godinu koje su iznosile 231,9 miliona KM. U strukturi direktnih stranih ulaganja na vlasničke udjele odnosi se 273,7 miliona KM, zadržane zarade iznosile su 109,6 miliona KM, dok je ostali kapital bio 66,5 miliona KM. Zemlje koje su u Republiku Srpsku najviše investirale su: Rusija sa 140,1 milion KM, Velika Britanija sa 43,1 milion KM, Italija sa 31,0 milion KM, Švajcarska sa 26,4 miliona KM i Austrija sa 22,9 miliona KM.

U periodu 2020-2022. godine očekuje se nastavak stabilnog kretanja **privrednog rasta** po stopama 3,5%, 3,7% i 4% respektivno kao rezultat održivog rasta domaće tražnje, laganog oporavka izvozne tražnje i pozitivnog efekta investicija. Očekivani rast privredne aktivnosti u zemljama okruženja, iako nižeg intenziteta, omogućiće pozitivna kretanja u spoljnotrgovinskoj razmjeni i odraziti se na rast industrijske proizvodnje, posebno prerađivačke industrije koja je izvozno orijentisana. Očekuje se oporavak energetskog sektora. Rast industrije omogućava veća ulaganja, kao i povećanje broja zaposlenosti, a to će uz rast ličnih primanja omogućiti rast domaće potrošnje. Planirana investiciona ulaganja bi, takođe, trebalo da doprinese ukupnom privrednom rastu. U prethodnom periodu izvršeno je poresko rasterećenje rada kroz povećanje neoporezivog dijela dohotka, što je dovelo do povećanja plata svim zaposlenima u Republici Srpskoj. U posmatranom periodu očekuje se nastavak trenda pada nezaposlenosti, tako da projektovane stope nezaposlenosti iznose 9,7%, 8,7% i 8,0% kroz godine.

*Odlomci iz dokumenta: **Program ekonomskih reformi Republike Srpske za period 2020-2022. godine***

Kompletan tekst pročitajte [ovdje](#) .

### Potencijali Republike Srpske

Prirodni potencijali su jedan od ključnih faktora za razvoj Republike Srpske od kojih su najznačajniji: poljoprivredno zemljište, šumski kompleks, vode i rudni i mineralni resursi.

Republika Srpska se odlikuje značajnim poljoprivrednim i šumskim potencijalom. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta čini 51% udjela u površini Republike Srpske. Prema kategorijama iskorišćenosti, najveće površine zauzimaju oranice i bašte, livade, pašnjaci i voćnjaci, a najmanje ribnjaci. S obzirom da je trećina obradivih površina još uvijek slobodna za obradu, postoji veliki potencijal za razvoj poljoprivredne djelatnosti.

Šumski kompleks predstavlja nacionalno bogatstvo i jedan je od osnovnih potencijala razvoja jer šume i šumsko zemljište obuhvataju 40% teritorije Republike Srpske.

Vode su takođe veliko bogatstvo Republike Srpske, a vodotoci zadovoljavaju 73% parametara propisanih za prvu klasu vode. Postoje izuzetno povoljni uslovi za razvoj termo i hidroenergetskog sektora. Iskorišćenost ukupnog potencijala za proizvodnju električne energije iznosi 30%. Posebno vrijedan potencijal predstavljaju termalne i termalno-mineralne vode na osnovu kojih u Republici Srpskoj radi nekoliko banjsko-rekreacionih centara.

Republika Srpska ima bogate i još uvijek nedovoljno iskorištene rudne i mineralne resurse, naročito uglja, boksita, lignita, željeza, bakra.

Sa svojim povoljnim geografskim položajem, atraktivnim prirodnim bogatstvima i bogatim kulturnim nasljeđem, Republika Srpska ima veliki potencijal za razvoj različitih vidova turizma, a naročito banjskog, seoskog, sportskog, kulturno-istorijskog i eko-turizma.

Izvor podataka: Republički zavod za statistiku Republike Srpske i Vlada Republike Srpske

